

T I S S E N

Vanaf 2026 worden de banden tussen zustersteden Gent en Kanazawa ^{JP} voor de komende vijf jaar opnieuw aangehaald. Sedert 1971 is er een culturele wisselwerking, waaraan Archipel de komende periode graag bijdraagt. Voor het thema van volgend werkjaar ging Archipel dan ook op zoek naar inspiratie in Japan.

In Japan is de cultuur van het ‘tussen in’ van bijzonder belang. Het tijd-ruimteconcept ‘MA’ doordringt de gehele manier van denken en leven. ‘MA’ laat zich moeilijk in één vertaling vatten, maar ‘tussen in’, zowel in ruimte als in tijd, komt wellicht het dichtst in de buurt. Het wordt in de literatuur ook aangeduid als ‘interval’ of ‘leegte’, weliswaar niet als lege leegte of als louter afwezigheid van aanwezigheid, maar als een dynamisch en zintuiglijk veld dat ontstaat door de interactie tussen handelingen en objecten, in ruimte en tijd. Deze interacties leiden tot voortdurende transformaties, tot geladen tussenruimtes, tot overgangsmomenten en creatieve vernieuwing. Het gaat om de kwaliteit van wat er zich ‘tussen in’ afspeelt, waar in het vervagen van grenzen nieuwe betekenis ontstaat. Net daar, in dat spanningsveld tussenin, ontvouwt er zich iets krachtigs: de mogelijkheid om anders te kijken, om te vertragen, om te luisteren.

O T I N

ARCHIPEL
WERKJAAR 2026

ARCHIPEL
WERKJAAR 2026

ARCHIPEL
WERKJAAR 2026

ARCHIPEL
WERKJAAR 2026

ARCHIPEL
WERKJAAR 2026

TUSSEN IN

We zoomen in op thema's en ideeën die als druppels die in het water vallen, impact hebben en invloed op elkaar uitoefenen. Zoals de rimpelingen in het water elkaar overlappen, gaan we op zoek naar de interferentie, naar de ontmoeting, tussen kunst en stad, tussen droom en realiteit, tussen dorp en gemeenschap, tussen traditie en verbeelding, tussen verhalen en daden, tussen fictie en realiteit, tussen woorden en gedachten, tussen natuur en artificiële intelligentie, tussen het redden en het vergaan van de wereld. Een netwerk van 'tussen in' die aan het leven gelaagdheid en rijkdom geeft, maar ook vragen en een zoektocht oproept. In het 'tussen in' bevindt zich een open veld waar ideeën nog geen vorm hebben en waar gedachten nog niet vastliggen.

Misschien is het 'tussen in' waar de verwondering ontstaat, niet aan de randen, maar in de ademruimte ertussen. Waar betekenis niet vastligt, maar voortdurend wordt heruitgevonden in de ontmoeting met de ander...

ZA 24.01.2026 01 14:30 - 18:00

TUSSEN IN Een ontdekking in 3 actes, te gast bij BRUSK

We openen werkjaar 2026 in het nieuwe BRUSK, nog voor de eerste tentoonstelling van start zal gaan. We kunnen het gebouw beleven in een zeldzaam wachtend 'tussen in' - nog leeg van kunst, verwachtingsvol voor wat er binnen die ruimtes tot stand zal komen. Anderzijds gaat BRUSK de verbinding aan met de eeuwenoude stad om zich heen. Een hedendaags gebouw tussen historische huizen, nieuwe wandelverbindingen binnen het oude stadsweefsel, verrassende zichten en plaatsen om te rusten: BRUSK is deel van de stad. We nodigen drie gidsen uit: muzikante Shoko Igarashi, beeldend kunstenaar David Bergé en auteur Peter Verhelst. Met hen dompelen we ons onder in de ervaring van dit moment.

NIEUWJAARSRECEPTIE
BRUSK, BRUGGE
I.S.M. STAD BRUGGE

DO 26.02.2026 02 20:00

TUSSEN DROOM EN WERKELIJKHEID: OP ZOEK NAAR ARCHITECTUUR- UTOPIEËN VAN GISTEREN La Vie En Kit (Life, Assembled)

Een stalen stad die de buren aan het roddelen brengt. Lichtgewicht huizen in Japanse stijl, te configureren door hun toekomstige kopers. Een bouwpakket toevertrouwd aan studenten. In het Charleroi, Luik en Brussel van de jaren 70 willen drie architecten en een handvol avontuurlijke inwoners hun utopie werkelijkheid maken via zelfbouwwoningen die voor iedereen betaalbaar zijn. Hoe overleven deze utopieën de tijd? Waar kwamen de ideeën van deze utopisten vandaan, hoe resoneren die vandaag nog? En wat hebben deze architecturale experimenten betekend in het leven van hun bewoners? Elodie Degavre herbezoekt via deze film de protagonisten Paul Petit, Jean Englebert en Lucien & Simone Kroll, vijftig jaar na de realisaties van hun prototypes.

FILM - FRANSTALIG MET ENGELSE ONDERTITELS
GENT

VR 06.03.2026 20:00

TUSSEN ARCHITECTUUR EN LANDSCHAP Atelier Bow-Wow^{JP} over de herwaardering van de Satoyama-landschappen in ruraal Japan

Satoyama verwijst naar een traditioneel Japans concept over de balans tussen menselijke en natuurlijke ecosystemen, waar natuur en landbouw in evenwicht zijn en leiden tot bijzondere landschappen. In deze zoektocht tussen beheersen en loslaten, wordt architectuur gebouwd met materialen uit bossen en velden, om de rurale gemeenschap te dienen. Atelier Bow-Wow laat zich hierdoor inspireren in tijden van leegloop van rurale gebieden, dalende geboortecijfers en toenemende vergrijzing. Hoe kan het gemeenschapsleven herwaardering krijgen en terug aantrekkelijk worden? Met de Satoyama School of Design duiken ze in theorie en in de praktijk diep in de herwaardering van deze tradities.

LEZING - ENGELSTALIG
GENT

ZA 07.03.2026 03 HELE DAG

ZA 04.04.2026 HELE DAG

SPELEN IN DE TUSSENRUIMTE Aldo van Eyck in kleur, uitstap naar Amsterdam

Aldo van Eyck (1918-1999) was een visionaire architect en een belangrijke stem in het naoorlogse architectuurlandschap in Nederland. Voor van Eyck vormde het begrip 'tussen' de kern van zijn architectuur. Hij verzette zich tegen het functionele en rationele denken van het modernisme, dat de wereld verdeelde in tegenpolen: binnen/buiten, publiek/privé, werk/rust, stad/natuur, oud/nieuw, kind/volwassen. Voor hem lag betekenis juist in het gebied tussen die uitersten: de ruimte van ontmoeting, overgang en relatie. Architectuur moest niet scheiden, maar verbinden, en zo een menselijke maat herstellen in een te rationale wereld. We trekken naar Amsterdam, op zoek naar dit spel van tussenruimtes.

UITSTAP AMSTERDAM
I.S.M. VAN EESTERENMUSEUM AMSTERDAM

DO 23.04.2026 04 20:00

TUSSEN TAAL EN ARCHITECTUUR Traumnovelle: seven principles for a feminist architecture

In 7 Principles for a Feminist Architecture keert Léone Drapeaud terug naar de praktijk van Traumnovelle om een vocabulaire van feministisch denken in de architectuur voor te stellen. Aan de hand van zeven principes - van Idealisme tot Reclamatie - traceert ze hoe gebouwde werken, installaties en speculatieve projecten kunnen fungeren als daden van verzet, zorg en herbeleving. Hoe verhoudt de realiteit, het gebouwde, zich tot deze principes? Waar bevinden zich de compromissen en hoe beïnvloeden deze ervaringen de uitgangspunten om zo tot nieuwe of hernieuwde principes te komen? Hoe verhouden taal en architectuur zich tot elkaar en de ervaring van de gebruiker?

LEZING - ENGELSTALIG
GENT

DO 21.05.2026 05 20:00

TUSSEN ARCHITECTUUR EN STRUCTUUR NU architectuuratelier en Guy Mouton

De dialoog tussen architectuur en structuur verwijst naar de manier waarop het esthetische en ruimtelijke ontwerp (architectuur) van een gebouw samenwerkt met het fysieke draagsysteem (structuur). In strikte zin brengt de ingenieur inzicht in de krachtenwerking binnen de verbeelding, context en zintuiglijkheid van de architect. Door intense dialoog, van in het begin, ontstaat er een gedeeld veld van verkenning, waar draagkracht en ruimtelijkheid samenvallen. Nieuwe vormen en ruimten ontstaan - noch uit pure esthetiek, noch uit louter efficiëntie - maar uit de intelligentie van het samen denken. De magie die ontstaat bij de samenwerking tussen NU architectuuratelier en Bureau voor structureel ontwerp Mouton is bijzonder duidelijk in het project voor de plantentuin van Meise. We volgen hun relax in situ.

LEZING
GROENE ARK, PLANTENTUIN
MEISE

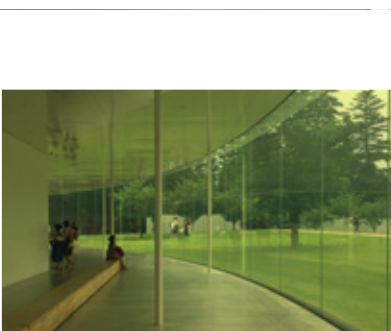

01

BRUSK © Olivier Salens

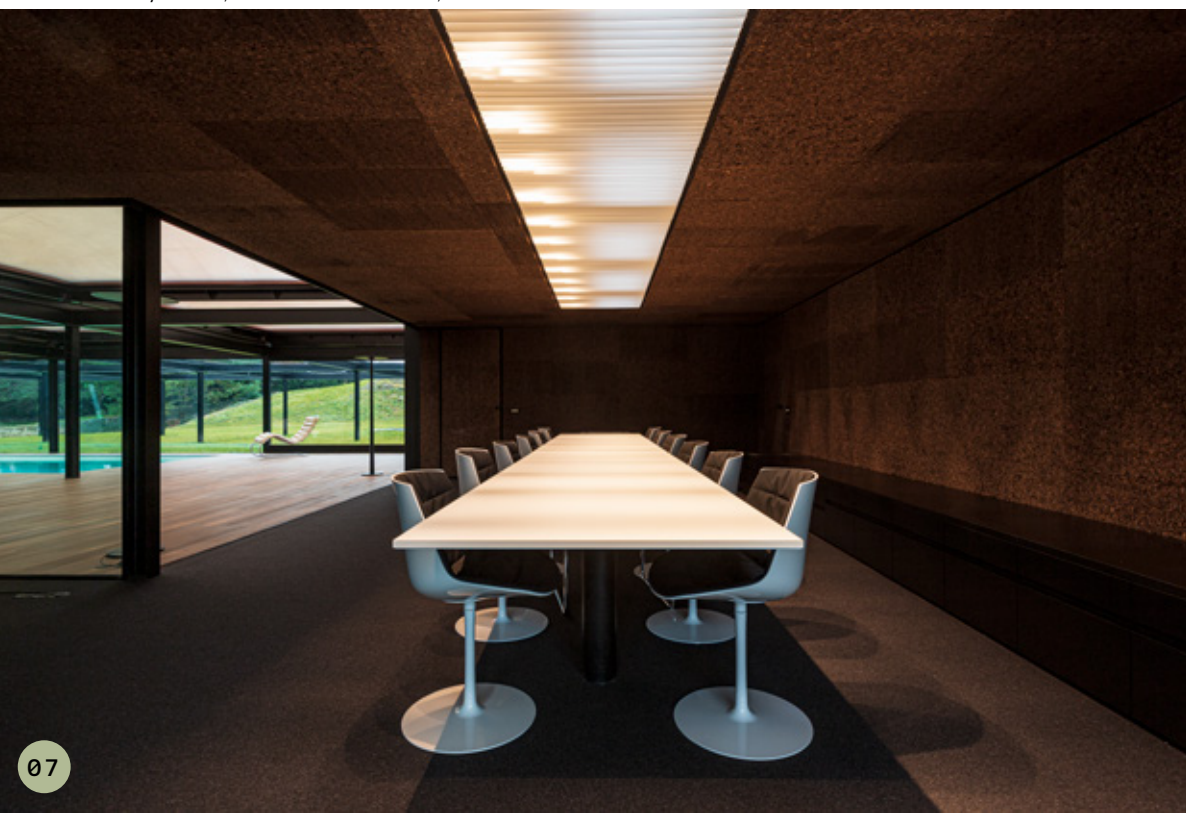
Het Burgemeestershuis, Aldo van Eyck © Stadsarchief Amsterdam, 1964

Growing Place, Material Cultures © Henry Woids

Justice enters the City of Ladies, La Livre de la Cité des Dames, Christine de Pisan

Architectenwoning Axel Ghysaert - 1969 © Matthias Deumet

Territories in Transition © Matthias Armengaud & Aglaée Degros

Fold unFold, Kana Arioka © Emilie Sonasse

La Vie en Kit © Elodie Degavre

Project 33 © Stramien architectuur & ruimte cv

De Groene Ark, Nu Architectuuratelier + Mouton © Stijn Bollaert

Learning from Japan, studentenwerk © Hara Van Sande

Alle beelden uit Japan, © Hara Van Sande

ZA 27.06.2026 06 HELE DAG

EEN STAD IN TRANSITIE Op fietstocht langs publieke ruimtes en gebouwen waar Sint Niklaas zich opnieuw uitvindt, tussen stad en natuur

De afgelopen tien jaar werkte de stad Sint-Niklaas hard aan haar publieke ruimtes. Met nadruk op vergroening, toegankelijkheid en zachte mobiliteit transformeerden verschillende publieke ruimtes - van de Grote Markt tot de schaduw van een fly-over - tot groene ruimtes waar het goed toeven is. Tussen verblijven en bewegen, tussen natuur en stad, dringen zich vragen op over hoe de stad van vandaag én morgen om kan gaan met de openbare ruimte. Waaruit bestaat de identiteit van een stad? En hoe gaat deze in transitie, met oog voor mens en natuur?

UITSTAP SINT NIKLAAS

ZA 05.09.2026 07 HELE DAG

TUSSEN ERFGOED EN VERGUIZING: MODERNISME IN BRUGGE Hoe kunnen we deze gebouwen meenemen naar de toekomst?

Na de oorlog groeide Brugge buiten haar historische grenzen. Graslanden maakten plaats voor nieuwe wijken met de nodige sociale infrastructuur. Er werd volop verkaveld, maar ook geëxperimenteerd: met nieuwe vormen, materialen en bouwtechnieken. Tussen 1945-1980 hebben toonaangevende architecten als Peter Callebout, Ivan Claeys, het duo Vivian Desmet en Jozef Depuydt, Arthur Degeyter, Paul Felix, Axel Ghysaert, Hendrik Scherpereel, Jan Tanghe, Eugène Vanassche, Christ Vastesaeger, ... hun oeuvre rond Brugge uitgebouwd. Vandaag staat dit 'jong erfgoed' onder druk. We bezoeken een aantal sleutelwerken uit deze periode, tussen erfgoed en verguizing.

UITSTAP BRUGGE
I.S.M. STAD BRUGGE

TUSSEN GENT EN KANAZAWA Een verderzetting van de stedenband met focus op architectuur en stadsvernieuwing

Gent en Kanazawa zijn zustersteden sinds 1971. Vanaf 2026 worden de banden voor de komende vijf jaar opnieuw aangehaald met bijzondere aandacht voor architectuur en stadsvernieuwing. Zowel Gent als Kanazawa zijn beide centrumsteden binnen hun respectievelijke context. Beide steden hebben te maken met parallele uitdagingen. Kanazawa kent een bijzonder rijke culturele geschiedenis vanaf ongeveer 1600 en bleef tijdens de Tweede Wereldoorlog og gespaard van bombardementen. Hierdoor beschikt Kanazawa over een rijk patrimonium. Net als Gent, stelt deze stad zich veel vragen over bijvoorbeeld toerisme en over hoe omgaan met een rijk cultureel verleden in termen van behoud en/of reconversie. Een ander gedeeld interessevlak is het belang van groen in de stad. Gent zet sinds 2019 sterk in op groene klimaat assen in de stad, waarbij acht assen de binnenstad met het buitengebied verbinden. Ze zijn bedoeld om het stedelijke klimaat te verbeteren door verkoeling te bieden, wateroverlast tegen te gaan, biodiversiteit te vergroten en een groen netwerk te creëren voor wandelaars en fietsers. Zo zijn er tal van thema's, van verduurzaming tot erfgoed tot de plek van onderwijs die de steden met elkaar verbinden.

IN HET KADER VAN DE STEDENBAND ZULLEN GEDURENDE DE VIJF VOLGENDE JAREN VERSCHILLENDE ACTIES OP TOUW GEZET WORDEN, MET ONDER ANDERE KENNISUITWIJSSING, ZOMMERSCHOOLS VOOR STUDENTEN UIT GENT EN KANAZAWA, UITWISSELING VAN TENTOONSTELLINGEN EN DIVERSE SYMPOSIA EN LEZINGEN. MEER INFO VIND JE OP DE WEBSITE. I.S.M. ARCHITECTUUR PLATFORM GENT EN STAD GENT

DO 22.10.2026 08 20:00

TOWARDS TERRITORIAL TRANSITION Matthias Armengaud^F en Aglaée Degros over transitioneel ontwerpen op schaal van het landschap.

De wereld is in transitie: weerrecords zoals de grootste bosbranden, droogtes of overstromingen worden jaar op jaar verbroken. De ongelijkheid in de samenleving groeit. Er is steeds minder vrije ruimte. Kan transdisciplinair ontwerpen ons helpen om deze ecologische, sociale en ruimtelijke uitdagingen aan te gaan? Moeten we de toekomst verbeelden op schaal van een transnationaal territorium? Towards Territorial Transition is een pleidooi voor grootschalige decarbonisatie. Het presenteert nieuwe ruimtelijke strategieën, concepten en benaderingen voor het vormgeven van grootschalige en transnationale ontwikkelingen in architectuur en stedenbouw met het oog op ecologische transitie.

LEZING - ENGELSTALIG
BUDAFABRIEK, KORTRIJK
I.S.M. INTERCOMMUNALE LEIEDAL

ZA 24.10.2026 09 HELE DAG

TUSSEN MIJ EN MEZELF Over de architectuur van het intieme

Dit symposium dat zich laat inspireren door het Japanse 'Ma, de filosofie van het tussenin', om naar de menselijke psyché te kijken. Gaat ook de psychoanalyse er niet vanuit dat tussen mij en mezelf een 'tussen in' gaapt: de ruimte van onbewuste wensen en verlangens? Ons bewustzijn met zijn zelfverzekerd 'ik' situeert zich in een eigengereid 'in-between' waar dat 'ik' hoegenaamd niet alle touwtjes in handen heeft: een ruimte die als een hardnekkig 'tussenin' gaapt en blijft gapen tussen wie ik denk te zijn en wie ik wens te zijn, tussen wat ik verlang en wat dat verlangen belooft in te lossen. We gaan in gesprek met verschillende stemmen, tussen psychoanalyse en architectuur. Met onder andere Ariane Bazan, Barbara Haverhals, Kana Arioka (JP), Wim Goes, ...

SYMPOSIUM
GENT
I.S.M. DE STICHTING PSYCHOANALYSE EN CULTUUR

DO 20.11.2026 10 20:00

BOUWEN: TUSSEN LAND EN MATERIAAL Material Cultures^{UK} over een nieuwe bouwcultuur

Het jonge Britse bureau Material Cultures wil een nieuwe relatie aangaan met de bouwmaterialen waarmee we architectuur maken, zo schrijven ze in hun manifest Material Reform. Door de manier waarop bouwmaterialen gemaakt - maar net zo goed gegroeid, verbouwd - worden te hervormen en als integraal deel van het ontwerp op te nemen, stellen ze een nieuwe norm voor duurzaam bouwen voor, die bestaande labels ver voorbij gaat. Welke plek neemt het bouwen in in de cycli van materialen en gebruik? Hoe verhoudt onderhoud en reparatie zich tot nieuwe gebruiksvormen? Kunnen we architectuur en landbouw opnieuw integreren?

LEZING - ENGELSTALIG
DING, GENT

DO 10.12.2026 11 20:00

TUSSEN IN: LEREN VAN HET JAPANESE CONCEPT 'MA' Op zoek naar poëtische ruimtebeleving

Studenten onderzoeken binnen de studio 'Learning from Japan' aan KU Leuven, Campus Sint-Lucas Gent de impact van traditionele Japanse ruimtebegrippen. Hoe worden ze gelezen, vertaald en vooral op de dag van vandaag mogelijk toegepast. Wat kunnen we leren van Japan? Hoe kunnen we ruimte heroverwegen door onze vooroordelen over ruimte opzij te zetten? Sinds de renaissance wordt westerse ruimtelijke vormgeving gevormd door lineair perspectief: een vooraf bepaald systeem waarin diepte wordt berekend en de positie van de kijker vastligt. Ruimte wordt gepresenteerd als een 'gesloten' ervaring. Daarentegen biedt het Japanse ruimtelijke denken een dynamisch en relationeel begrip van ruimte, waarbij de kijker een actieve rol speelt in het waarnemen van diepte - die ontstaat door interactie, beweging en tijd. In de elective 'Learning from Japan: spatial lexicon' gaan we van deze ideeën uit en zoeken we naar mogelijkheden in een interculturele dialoog door te lezen, te interpreteren, te schetsen, te tekenen... Zo ontwikkelen studenten een 'ruimtelijk lexicon': dit opent nieuwe mogelijkheden voor ontwerpbenaderingen.

TENTOONSTELLING EN AVONDLEZING
GENT
I.S.M. STEDENBAND GENT-KANAZAWA

MEER ARCHIPEL, MEER ARCHITECTUUR

Archipel is meer dan lezingen alléén. Archipel is beleven, in discussie gaan, door architectuur geraakt worden. Naast het inhoudelijke programma wordt er in 2026 ook gereisd naar China, Barcelona en Luik. Onze jongerenwerking Maalstroom komt met nieuwe open oproepen en poëtische reflecties. Er wordt ook weer een spetterende architectuurquiz georganiseerd. Ontdek dit en meer op www.archipelvzw.be.

